

כתובות קח

הטוען את חבריו כדי שמן והודה בקנקנים, אדמון אומר: הואיל והודה במקצת הטענה ישבע, וחכ"א: אין הודאת מקצת ממין הטענה. אמר רבן גמליאל: רואה אני את דברי אדמון.

הנחה: שמע מינה לרבנן, טענו חטין ושעורין והודה בשעורין - פטור;
הצעה: לימא, תהוי תיובתא דרב נחמן אמר שמואל, דא"ר נחמן אמר שמואל: טענו חטין ושעורין והודה לו באחד מהן - חייב!
דחיית ההצעה: אמר רב יהודה אמר רב: בטוענו מדה.
קושי על הדחייה: אי הכי, מ"ט דאדמון?
הבנה אחרת ובכך דחיית ההצעה: אלא אמר רבא:

מלא עשרה כדי שמן יש לי בבורך	שמן קטעין ליה, קנקנים לא קטעין ליה
עשרה כדי שמן מלאים יש לי אצלך	שמן וקנקנים קטעין ליה
עשרה כדי שמן יש לי אצלך	מחלוקת אדמון אומר: יש בלשון הזה לשון קנקנים, ורבנן סברי: אין בלשון הזה לשון קנקנים

הנחה והצעה שיוצא מתוך הבנה זו: אלא טעמא דאין בלשון הזה לשון קנקנים, הא יש בלשון הזה לשון קנקנים - חייב, לימא, תיהוי תיובתא דר' חייא בר אבא, דא"ר חייא בר אבא: טענו חטין ושעורין והודה לו באחד מהם - פטור!

דחיית ההצעה: אמר רב שימי בר אשי: נעשה כמי שטענו רימון בקליפתו.
קושי: מתקיף לה רבינא: רימון בלא קליפתו לא מינטר, שמן מינטר בלא קנקנים!
הבנה אחרת כדי לדחות את ההצעה: אלא הכא במאי עסקינן - דאמר ליה: עשרה כדי שמן יש לי אצלך, ואמר ליה אידך: שמן לא היו דברים מעולם, קנקנים נמי חמשה אית לך וחמשה לית לך, אדמון אומר: יש בלשון הזה לשון קנקנים, ומגו דקמשתבע אקנקנים, משתבע נמי אשמך על ידי גלגול; ורבנן סברי: אין בלשון הזה לשון קנקנים, מה שטענו לא הודה לו, ומה שהודה לו לא טענו.